

de gen. anim. 3, 1; Plin. h. n. 10, 53, 136) de his regionibus vera fabulosaque narratur. Certiora autem testimonia ibidem eruderantur vasa picta more Graeco non ita pauca neque alibi in hac Italiae plaga facile repertienda. Ipsum oppidum, quod exiguum fuisse sub imperatoribus etiam Strabo significat, apud posteriores raro commemoratur; meminerunt tamen eius praeter supra citatos auctores Tacitus hist. 3, 12: *Bassus honorata custodia Liburnicis navibus Atriam* (sic cod.) *pervectus a praefecto alae Vibennio Rufino praesidium illic agitante vincitur* et Ptolemaeus inter Venetorum oppida 3, 1, 30, ubi in libris item est Ἀτρία. Incolae Varroni l. c. dicuntur *Atriatres*; quae praeterea leguntur formae Ἀδριάτης (Steph. s. v.) et *Hadrianus* (Plin. h. n. 3, 16, 120, 10, 53, 146, 14, 6, 67; Steph. s. v.), minus probabiles videntur esse. — Municipii locum Atriam obtinuisse effici videtur ex titulis duobus supra citatis, in quibus legitur *m(unicipii)* sive *m(unicipum) A(triatium)*, cum Hadriam Piceni constet coloniae ius habuisse. Praeterea ex titulis, qui sunt mirae simplicitatis et castitatis, vix quicquam colligitur nisi Atriae fuisse *collegium nautarum* (n. 2315). Magistratus nusquam commemorantur; ne de tribu quidem constat nisi ex titulo supra citato Moguntino.

Ager Atrianus quatenus occidentem versus pervenerit, non satis con-

stat, nisi quod ex infra (p. 236) dictis intellegitur ad Lendinaram usque pervenisse agrum Atestinorum. Nobis satius visum est ab titulis Atrianis certis Rovigenses separare, licet non negem plerosque ad Rovigium repertos probabiliter tribui Atriae. In territorio, quod nunc est inter Atriam oppidum et mare, tituli nulli omnino reperiuntur, nec dubium est id post aetatem Romanam demum accrevisse eoque pertinere VII maria, de quibus adscribam testimonia auctorum. Peutingerana: *Fossis — VI — VII maria — VI — Radriani*, pro quo vocabulo corrupto recte substituerunt viri docti Atriam, quamquam alii cogitarunt de vico qui nunc est Ariano. Plinius h. n. 3, 16, 119: *(Padus) diductus in flumina et fossas inter Ravennam Altinumque per CXX M. P., tamen qua largius vomit septem maria dictus facere*. Post alia § 120: *egesto amnis impetu per transversum in Hadrianorum paludes, quae septem maria appellantur*. Itin. Antonini p. 126: *inde (a Ravenna) navigantur septem maria Altinum usque*. Herodianus 8, 7: ὁ δὲ Μάξιμος ἀπὸ τῆς Ραβέννης ἀγρὸς ἐπέστη Ἀκυλῖα, διαβὰς τὰ τεναγῆ, ἃ τε ὑπὸ τοῦ Ἡρῖδιανοῦ ποταμοῦ πληρούμενα καὶ τῶν περιγεμμένων ἐλῶν ἐπὶ τὰ στόματιν ἐς Σάλατταν ἐκχέται· ἐνθεν καὶ τῆ φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχωρῖοι Ἑπτὰ πελάγη τὴν λίμνην ἐκείνην.

2313 aerea tabella ansata. Adriae FERRAR., cogitans sine dubio de oppido prope Patavium, non de Aprutino. Ferrariae FIGHIUS. Romae apud Franc. Blanchinum BOLDETT. Nunc Veronae in museo philharmonico n. 157. — Ad Hadriam Piceni rettulit MUR. errore.

PRO SALVTE ·
IMP CAESAERIS · sic
M · AVRELI SEVE
RI ALEXSANDRI
5 PII FELICIS · AVG ·

IOVI OPTIMO MAXIMO DOLICENO

Contuli. Hadriae descriptam proponit Ferrarius cod. Reg. f. 169, qui exhibet recte delineatam (inde et ex Boldetto Mur. 9, 9; item male Donius 3, 32, quamquam auctorem laudat pro Ferrarino Rambertum; ex Donio Mur. 248, 2). Ferrariae vidit Pighius Herc. Prod. p. 351 (inde Grut. 12, 3; ex eo Oct. Boldonius epigraph. Perusiae 1660 p. 516; ex Boldonio Reines. 1, 208). Romae descriptam ed. Boldetti *cimiterj Rom.* 1720 p. 218. Veronae denique exceperunt Maffei M. V. 471, 3 (inde Donat. 3, 3); Devit p. 83 n. 70. A prioribus Orell. 1232 et ego I. R. N. 6126.

2314 Adriae apud Reformatos MUNEGH.; *scavata ne' miei giorni nel fondarsi il monasterio de' PP. Zoccolanti ed ivi affissa* CAM. SILVESTRI; ibidem ZENO. Nunc in museo Bocchii.

DECVRIONVM · DECRET ·
MAELIAE · Q · F · MARCELLI
LOCVS · SEPVLTVRAE · DA
TVS · IN · FRONTE · P · XXXX
5 INTRORSVS · P · XXXX

Contuli. Mecenatensis ms.; Muneghina ms. inter Ursatiana; Suaresius cod. Vat. 9140 f. 293, 294; Zeno ms. et lett. 1, 347 (inde Donat. 240, 7) misit Muratorio a. 1705; Caesar Frassoni misit eidem 18, 224; Cam. Silvestri *Giuvendale* p. 117 (inde Mur. 1705, 2); Car. Silvestri *paludi* p. 115; Campagnella ms. 2, 67; Devit p. 16.

1 DECRETO Mec. Munegh. Suar. et reliqui, DECRET/ hodie est. — 2 MARCELLI etiam qui primus descripsit Mecenatensis, quare ne credas quemquam vidisse versum in fine pleniorum.

2315 Adriae ANT. (etiam ALCIATUS FEAE). In campanili Tumbae FERRETUS. Ibidem, scilicet in turri campanaria ecclesiae S. Mariae della Tomba, adhuc. — Inter Veronenses RED. et inde Colognolae PANV. Mediolani LIL. et inde ALCIATUS, qui cum post Morimundensem inseruisset, Moribundi agri Mediolanensis in agro extare dixit GRUT. Inter Hispanas FERRARINUS (Reg. f. 172) et inde Sagunti MUR. 526. 'Nescio ubi' SANUTUS. Ferrariae DONAT.

D M

Q · TITIO · SERTORI
ANO Q · TITIVS · SEVE
RVS · FILIVS · QVI · ET
5 COL · NAVT · M A DEDIT
SN CCC AD ROSAS ET
ESCAS DVCENDAS EI
OMNIBVS ANNIS

Contuli. Habent Cyriacani Felicianus Adr. 1; Marcanova Mut. f. 179' Adr. 5; Ferrarius cod. Trai. f. 53', cod. Reg. Adr. n. 4 et denuo inter Hispanas f. 172 (inde Mur. 526, 4 ex schedis suis et Capponiis); Redianus f. 72 inter Veronenses n. 142; Gammarus f. 112; Lilius f. 11' (inde opinor Alciatus in Mediolanensibus cod. Dresd. l. 2 f. 53; Grut. 744, 1 ex Alciatinis); Iucundus f. 180; Sanutus f. 267; Alciatus Feae f. 76'; Choler f. 106; Apianus 105, 1; Panvinius ant. Ver. p. 229. Ex his diserte ad Cyriacum referunt Felicianus (Ver.) et Gammarus. Denuo ex lapide Muneghina ms. apud Ursatum; Ferretus f. 118'; Suaresius cod. Vat. 9140 f. 295, 296; Scalabrini inter Ferrarienses n. 88; *Nuovo giorn. de' letterati* 34 (1737), 131; Mur. ms. 19, 226, ed. 1270, 6 ab Ant. Scotio, qui videtur pendere ex Ferreto, ms. 18, 224 a Caesare Frassonio; Cam. Silvestri *Giuvendale* p. 411; Car. Silvestri *paludi* p. 109; Ios. Bocchi in ms. Tarvis.; Campagnella ms. 2, 67; Donatus 234, 2 ab Ioh. Bapt. Passerio; Devit p. 58.

5 punctum nullum inter elementa MADEDIT.

D(is) m(anibus). Q. Titio Sertoriano Q. Titius Severus filius, qui et col(legio) naut(arum) m(unicipii) A(triae) dedit s(estertios) n(unmos) CCCC ad rosas et escas ducendas ei omnibus annis.

2316 ex Adriano agro advecta servatur Tarvisii in bibliotheca capituli COLETUS. Hodie ibi in curia.

AEMILIA · C · L · LEXIS
ISMARO · LIB
V · F

Descripti. Habet Coletus inscr. Tarv. ms. n. 60.

2317 ab Adria perticis XXX in loco q. d. *il Ritratto* rep. 3 Dec. 1785, extat in museo Bocchi.

ANCHARI
A · L · L ·
DEVTERA

Contuli. Schedae Bocchianae Vindobonenses; Devit p. 19, usus epistula ms. Hier. Silvestri ad Bocchium servata in museo Bocchiano.

2318 rep. a. 1756 m. Martio Adriae *nel Ritratto dell' Amolara* in fundo Petri Bocchi BOCCHI MS. similiterque VALV.

T · ATTIVS
L · F · RVFVS

Ios. Bocchi in ms. Tarvis. et *Mem. del Valvasense* m. Maii a. 1756 p. 58 (inde Devit p. 86) et apud Donat. 467, 16.

2319 Adriae rep. a. 1809 in hortis conventus monialium Augustinianarum, deinde ex dono abbatissae Bocchiae collocata in museo Bocchiano.

AVRELIA · Q · F
MAXSIMA

Contuli. Bocchiana Vindobonensia; Devit p. 20, usus schedis Bocchianis.

2320 Adriae rep. 1764 *alla Bettola* in fundo Armadorum GROTTO; in aedibus Grotto DONAT. DEVIT. Inde nuper venit in museum Bocchi.

BASSVS

Contuli. Grotto in ep. ad Ios. Bocchium 27 Iul. 1764; Donat. 467, 5 a Bocchio; Devit p. 34.